

۲۰/۰۳/۲۰۱۷

ارسالی: نبیل عزیزی

منبع: ۸ صبح

افغانستان در سال ۱۳۹۵

سال ۱۳۹۵ برای افغانستان سالی پر آفت و خیز و مملو از رویدادهای تلخ و شیرین بود؛ از افتتاح بند سلما که کام بسیاری‌ها را شیرین کرد تا حادثه‌ی شفاخانه سردار محمد داوود خان که کشور را به بهت فرو برد. در میان همه رویدادهای سال ۱۳۹۵ که شمارشان کم نبود، اما حکومت افغانستان بی‌تردید جذب کمک ۱۵ میلیارد دلاری برای ۵ سال آینده‌ی افغانستان را دست‌آورد بزرگی می‌داند.

اگر از حاشیه‌های نوپیدای توافق‌نامه صلح با حزب اسلامی هم بگذریم، حکومت افغانستان آن را اتفاقی نادر دستکم طی چهار دهه اخیر در افغانستان می‌داند ولی با این همه شکل‌گیری جنبش روشنایی، سقوط کندز و کشته شدن ده‌ها تن در چندین حمله انتحاری، بسیاری از دست‌آوردهایی چون امضای توافق‌نامه سه جانبه چابهار، افتتاح خط آهن چین - افغانستان و همچنان کاسا ۱۰۰۰ را در این سال تحت‌الشعاع قرار داد.

تنش‌های داخلی میان ارگ و سپیدار، بروز اختلافات میان عبدالله و عطا محمد نور و موضوع زندانی شدن و آزاروایدت جنسی احمد ایشچی نیز از خیرسازترین رویدادهای این سال بودند. این نوشتار مروری است بر مهم‌ترین رویدادهای سال ۱۳۹۵ و تاثیرگذاری این رویدادها بر زندگی روزمره مردم و حکومت‌داری در افغانستان.

اقتصاد و بازسازی

حکومت افغانستان در اوایل سال ۱۳۹۵ دست‌آوردهای اقتصادی مهمی داشت. به‌خصوص در شش ماه نخست سال، زمانی‌که طی چند سفر پی‌هم، رییس‌جمهور غنی به ایران، تاجیکستان، بروکسل، ترکمنستان و دیگر کشورها رفت و موجی از امیدها برای اقتصادی بهتر و آینده‌ای شگوفاتر در مردم زنده شد. بسیاری‌ها تصور کردند که افتتاح بند سلما، بندر چابهار، کاسا یک‌هزار، خط آهن افغانستان - چین و به‌ویژه تاپی و سایر رویدادهایی از این دست به زودی بر زندگی روزمره مردم تاثیر خواهد گذاشت اما اواخر امسال گران شدن هوا خوراکی در بازارهای افغانستان در پی مسدود شدن مرز پاکستان در جنوب و شرق کشور و محدودیت ورود برخی از اجناس از ایران در غرب کشور نشان داد که برای رسیدن به خودکفایی، افغانستان راه درازی را پیش‌رو خواهد داشت.

از مهم‌ترین رویدادهای اقتصادی در اوایل سال ۱۳۹۵ در افغانستان می‌توان به سفر عبدالله رییس‌اجرائی حکومت وحدت ملی به تهران اشاره کرد. جایی که دو طرف توافق کردند با باز شدن بندر چابهار به روی تاجران افغان، در خصوص فراهم آوردن تسهیلات برای شرکت‌های حمل‌ونقل، همکاری‌های متقابل انجام دهند. پس از آن روز سوم جوزا، موافقت‌نامه سه‌جانبه بازرگانی و ترانزیتی چابهار با حضور رییس‌جمهور غنی، ناریندرا مودی نخست وزیر هند و حسن روحانی رییس‌جمهور ایران میان سه طرف به امضا رسید.

در واقع افغانستان امیدوار شد که با افتتاح بندر چابهار، این کشور گذرگاه انتقال اموال تجارتي برای کشورهای محاط به خشکی آسیای میانه باشد و از این طریق سالانه میلیون‌ها دلار درآمد داشته باشد. طرح چابهار در کنار ایجاد سهولت میان افغانستان و هند به گفته منابع افغانستان، می‌تواند این کشور را به بازارهای جدید در خاور میانه، اروپا و آمریکا وصل کند. بندر چابهار در مقایسه به بندر عباس و بندر کراچی به ترتیب ۹۰ کیلومتر و ۷۰۰ کیلومتر به مرکز افغانستان نزدیکتر است و این فرصت را برای بازرگان‌های افغانستان فراهم می‌کند که نسبت به بنادر دیگر اموال خود را ۲۰ درصد زودتر صادر کنند.

افتتاح بند سلما یکی دیگر از بزرگترین رخدادها اقتصادی در سال ۱۳۹۵ بود. این بند روز ۱۵ جوزا با حضور ناریندرا مودی نخست‌وزیر هند و محمد اشرف غنی، رییس‌جمهور افغانستان در شهر هرات افتتاح شد. ناریندرا مودی در این روز به هرات رفت و تاکید کرد که بند سلما و ساختمان شورای ملی پایان مشارکت هند در افغانستان نیست. او گفت که همکاری هند با هر بخش در افغانستان گسترده‌تر می‌شود و مشارکت هند باعث بهبودی زندگی تمامی طبقات جامعه افغانستان خواهد شد. این سد، به ارزش ۳۰۰ میلیون دلار از کمک‌های دولت هند برای افغانستان احداث شده است. از نخستین خشتی که برای ساخت این سد بزرگ گذاشته شده‌بود، چهل سال می‌گذرد، زمانی‌که محمد داوود خان، نخستین رییس‌جمهور افغانستان با کمک هند، کار ساخت این سد را در ولسوالی چشت ولایت هرات بر روی هریرود آغاز کرد.

افتتاح پروژه کاسا ۱۰۰۰ نیز از رویدادهای مهم اقتصادی امسال بود. رییس‌جمهور غنی اوایل امسال به همین منظور به دوشنبه پایتخت تاجیکستان رفت و در دیدار با رییس‌جمهور آن کشور گفت که کاسا ۱۰۰۰ نه تنها یک پروژه بلکه نماد و

د پانوی شمیره: له 1 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دليکني د ليکنيزي بني پاڼوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په خپر و لولئ

نشانه اراده مردم افغانستان است و آسیایی را که از هم جدا شده بود، دوباره وصل خواهد کرد. این پروژه که قرار است تا پایان سال ۲۰۱۸ تکمیل شود، سالانه ۴۵ میلیون دالر افغانستان را از حق ترانزیت مستفید خواهد کرد. همچنان افتتاح بندر آقینه- اتا مراد ترکمنستان، دهلیز آسیا و افتتاح خط آهن چین - افغانستان از دست‌آوردهای بزرگ حکومت وحدت ملی در این سال محسوب می‌شود.

با این همه، اختطاف، اخاذی‌های غیر قانونی در شاهراه‌ها، عدم ایجاد سهولت قوانین و نبود زیربنای اقتصادی برای سرمایه‌گذاری عمده‌ترین چالش‌های فرا راه تاجران در این سال بوده‌است چالش‌های صنعت‌کاران از افزایش مالیات شروع تا بلند رفتن پول صرفیه برق، عدم اولویت دادن به تولیدات داخلی، واردات کالاهای بازرگانی خارجی از مشکلات عمده‌ای بود که روند صنعت در افغانستان را چالش روبه‌رو کرد.

افزایش نبردها و رویدادهای امنیتی

سال ۱۳۹۵ یکی از پر چالش‌ترین سال‌های پس از طالبان برای حکومت افغانستان بود. بی‌تردید سقوط قندوز در این سال ضعف نیروهای دفاعی کشور در شمال را به رخ کشید، اما همین نیروها حملات سنگین و بی‌سابقه مخالفان دولت در هلمند، فراه، ارزگان و بسیاری از ولایت‌های کشور را عقب زدند. علاوه بر طالبان در سال ۱۳۹۵ گروه داعش نیز فعالیت‌هایش در افغانستان را گسترش داد و نیروهای امنیتی افغانستان به نبرد علیه آن‌ها به‌ویژه در ولایت ننگرهار پرداختند.

جنگ: در این سال، سقوط ولسوالی دهنه غوری و ولایت بغلان، سقوط قندوز، جنگ غورماچ، حمله گسترده و بی‌سابقه طالبان به هلمند، حمله به مرکز ولایت فراه، حمله و ورود مخالفان تا به دروازه‌های شهر ترینکوت مرکز ولایت ارزگان، حملات انتحاری به پایتخت و گسترش حضور داعش در مناطق شرقی مهم‌ترین رویدادهایی بودند که نگرانی‌های امنیتی در افغانستان را بیشتر ساختند.

طالبان در این سال پس از تصرف قندوز، دستکم ۱۰ روز با نیروهای امنیتی در داخل این شهر جنگیدند. این رویداد منجر به مهاجرت شماری کثیری از باشندگان این شهر به ولایت‌های همجوار شد. اما نیروهای امنیتی این شهر را دوباره تصرف کردند.

حملات طالبان به ولسوالی غورماچ ولایت فاریاب در همین سال افزایش یافت. این رویداد پای معاون نخست ریاست جمهوری افغانستان را به جبهه جنگ در شمال کشور باز کرد. در واقع خبر پر سر و صدای احمد ایشچی هم از همین‌جا شروع شد. جایی که جنرال دوستم شماری از محافظان شخصی خود را در همین جنگ از دست داد. آقای دوستم در این جنگ از یک کمین سنگین طالبان جان سالم به‌در برد.

طالبان در سال جاری، شهر لشکرگاه مرکز ولایت هلمند، شهر فراه مرکز ولایت فراه و ترینکوت مرکز ولایت ارزگان را نیز مورد حملات شدیدی قرار دادند که تا آستانه سقوط این شهرها هم پیش رفت. گروه طالبان در سال ۱۳۹۵ حملات سختی را در هلمند طرح‌ریزی کردند، شهر لشکرگاه در آستانه سقوط قرار گرفت و طالبان تا حوزه دوم این شهر نیز پیش‌روی کردند اما مقاومت سرسختانه نیروهای امنیتی افغان، این شهر را در این سال از سقوط نجات داد. اما ولسوالی‌های ناوه، خان‌نشین و چند ولسوالی دیگر بارها میان نیروهای امنیتی و طالبان دست به دست شدند.

طالبان در جنگی مشابه به جنگ هلمند تا به دروازه‌های شهر فراه نیز در این سال پیش‌روی کردند، اما نبردهای سنگین میان آن‌ها و نیروهای امنیتی به شکست طالبان منجر شد و آن‌ها دوباره به مناطق اصلی‌شان برگشتند. ترینکوت مرکز ولایت ارزگان نیز مدت‌ها در محاصره نیروهای طالبان بود. طالبان علاوه بر ولایت‌های هلمند، فراه و قندوز، بر ولایت ارزگان نیز حملات گسترده‌ای را راه اندازی کردند که به منظور کنترل بر این شهر بود. حملات انتحاری: در این سال کابل گواه حملات انتحاری مرگباری بود. روز ۳۰ حمل یکی از خونین‌ترین حملات انتحاری سال در افغانستان به وقوع پیوست. این انفجار که در نزدیکی یکی از نمایندگی‌های امنیت ملی در کابل رخ داد، ۲۸ کشته و ۳۲۷ زخمی برجای گذاشت.

در نخستین روزهای ماه اسد سال ۱۳۹۵ نیز یکی از شدیدترین حملات انتحاری در افغانستان رخ داد این حمله علیه یک تجمع «جنبش روشنایی» صورت گرفت. آمار اولی در آن روز از کشته شدن ۸۰ تن و زخمی شدن ۲۳۱ تن حکایت می‌کرد. پس از آن نیز شماری از زخمی‌ها به دلیل شدت جراحات‌شان درگذشتند. گروه داعش مسوولیت آن حمله را به عهده گرفت. پس از آن حمله به موسسه پاملرنه که تلفات زیادی در پی نداشت در منطقه شهرنو در قلب کابل رویداد دیگری از این دست بود. سپس دانشگاه آمریکایی کابل مورد حمله انتحار کنندگان قرار گرفت که منجر به کشته شدن دستکم ۷ دانشجو و زخمی شدن شمار دیگری شد.

در ماه عقرب امسال یک حمله انتحاری در منطقه پل محمود خان ۴ کشته و ۱۳ زخمی برجای گذاشت و تنها ۵ روز پس از این رویداد بود که حمله انتحاری داخل مسجد باقرالعلوم در کابل ۳۲ کشته و ۶۴ زخمی در پی داشت. حملات دیگری نیز در کابل از سوی مخالفان دولت پی‌ریزی شد که حمله انتحاری در پارکینگ دادگاه عالی افغانستان ۵ کشته و ۱۷ زخمی، حمله

د پانوی شمیره: له 2 تر 5

افغان جرمن آنالین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پادونه: دلېکنې دلېکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خیر و لولئ

مهاجمان انتحاری به دو مرکز امنیتی در غرب و شرق کابل دست کم ۱۶ کشته و ۵۵ زخمی، حمله انتحاری در نزدیکی ساختمان پارلمان ۳۰ کشته و ۷۰ زخمی و در آخرین حملاتی از این دست حمله وحشتناک به ساختمان شفاخانه سردار داوود خان به روایتی بیش از ۲۰۰ کشته و صدها زخمی برجا گذاشت.

علاوه بر این رویدادهای امنیتی، در شهرهای کابل و هرات، افزایش ترورها، آدمربایی‌ها و دزدی‌های مسلحانه در سال ۱۳۹۵ موجی از نگرانی میان باشندگان این دو شهر بزرگ کشور را به همراه داشت.

سیاست، صلح و حکومت‌داری

در عرصه سیاسی، صلح، روابط بین‌المللی و مسایل داخلی، افغانستان در سال ۱۳۹۵ ضمن دستاوردهایی که داشت با چالش‌هایی نیز روبرو بود.

صلح: امسال گروه طالبان برای اولین بار شرایط تازه‌ای را برای آغاز گفتگوهای صلح با دولت افغانستان اعلام کردند. به رسمیت شناختن دفتر سیاسی این گروه در قطر، خارج کردن نام رهبران این گروه از لیست سیاه سازمان ملل و حذف جوایز تعیین شده برای بازداشت یا از بین بردن آن‌ها، آزادی زندانیان طالب و پایان دادن به «تبلیغات زهرآگین» علیه این گروه، از جمله این شرایط بود.

پس از آن گروه هماهنگی چهارجانبه برای زمینه‌سازی گفتگوهای صلح افغانستان، توافق کردند که تا سه هفته دیگر تاریخ مذاکرات مستقیم بین دولت افغانستان و طالبان را تعیین کنند. این سومین نشست چهارجانبه برای ترسیم نقشه راه صلح افغانستان بود که در اسلام‌آباد پاکستان برگزار شد. اما این روند تا اکنون هم با گذشت یک‌سال، ناکام مانده‌است.

در این میان، بزرگترین دستاورد صلح در افغانستان در سال ۱۳۹۵ خورشیدی بی‌تردید امضای توافق‌نامه صلح میان دولت و حزب اسلامی افغانستان به رهبری گلبدین حکمتیار بود. این توافق‌نامه به تاریخ ۸ سنبله میان محمد اشرف غنی، رییس‌جمهوری کشور و گلبدین حکمتیار، رهبر حزب اسلامی امضا شد.

امضای این توافق‌نامه آشتی با استقبال محافل سیاسی همراه بود و برخی از کشورهای حامی دولت افغانستان هم از آن حمایت کردند، اما برخی نهادهای حقوق بشری بر این نکته تاکید کردند که امضای این توافق‌نامه نباید باعث نادیده گرفتن حقوق قربانیان جنگ شود.

محمد اشرف غنی، رییس‌جمهوری کشور نیز در این مراسم گفت مذاکرات برای صلح با حزب اسلامی به اساس اصل حفظ دستاوردهای مردم این کشور در سال‌های گذشته صورت گرفته و هیچ ماده‌ای در این توافق‌نامه خلاف قانون اساسی نیست.

روابط بین الملل: در سال ۲۰۱۶ نشست‌های وارسا و بروکسل از دیدگاه حکومت وحدت ملی، اجماعی بسیار قوی بود که در پشتیبانی از افغانستان صورت گرفت. با این حال کارشناسان زیادی اما از نبود سیاست خارجی روشن و مدون دولت افغانستان انتقاد کرده و شماری از اعضای مجلس نمایندگان برگزاری نشست سه جانبه روسیه، پاکستان و چین را ضعف دیپلماسی حکومت افغانستان دانسته و از دولت خواستند تا خطوط اساسی سیاست خارجی کشور را روشن کند.

بی‌تردید در یک سال گذشته تعهد کمک مالی ۲۲۰ میلیون دلاری عربستان، کمک نظامی و تعهد کمک یک میلیارد دلاری و پشتیبانی هند از روند صلح افغانستان، بسترسازی پایه‌های بنیادین همکاری‌های بلند مدت میان افغانستان و کشورهای اروپایی، نشست وارسا و آینده ۵ ساله افغانستان، درخواست کمک‌های میلیاردی از کشورهای کمک‌کننده، پشتیبانی نیروهای امنیتی تا سال ۲۰۲۰، تعهدات جامعه جهانی برای همکاری با افغانستان در بخش‌های اقتصادی، مبارزه با فساد و پیکار با بنیادگرایی، امضا توافق‌نامه بندر چابهار، همکاری بیشتر در گشایش پروژه کاسا یک‌هزار، تعهد کشورهای اسلامی برای پشتیبانی از افغانستان در مبارزه با تروریسم، احیای پروژه کشورهای قلب آسیا، کنفرانس همکاری‌های اقتصادی منطقه‌ای برای افغانستان یا ریکا از دستاوردهای کلان افغانستان در عرصه روابط بین‌الملل بود که موجب شد رهبران حکومت وحدت ملی برای جلب کمک‌های کشورهای بیرونی خوب ظاهر شوند و افغانستان را در دستور کار جهان نگاهدارند.

اما در سال ۱۳۹۵ مثل سال‌های پیش افغانستان و پاکستان همچنان روابط خوبی نداشتند. هر دو طرف یکدیگر را متهم به صدور تروریسم کردند، به‌ویژه افغانستان که ادعا دارد از این ناحیه به مردم این کشور صدمات گسترده‌ای وارد شده است. مرز دو کشور از اوایل ماه حوت به روی بازرگانان بسته شده و معاملات تجاری میان دو طرف به پایین‌ترین حد خود رسیده‌است.

در همین سال حتا رییس‌جمهور کمک ۵۰۰ میلیون دلاری پاکستان برای بازسازی کشور را رد کرد. او خطاب به سرتاج عزیز مشاور نخست وزیر پاکستان گفت که بهتر است این پول‌ها برای مبارزه با تروریسم استفاده شود، چرا که بدون نابودی گروه‌های تروریستی و رسیدن به صلح، این گونه کمک‌ها نتیجه‌ای نخواهد داشت.

افغانستان در آخرین روزهای سال ۱۳۹۵ از پاکستان به دلیل حمایتش از تروریسم به شورای امنیت سازمان ملل متحد شکایت کرد.

تنش‌های داخلی: سال ۱۳۹۵ برای حکومت افغانستان به‌ویژه رییس‌جمهور غنی از بُعد سیاسی سالی پر اُفت‌وخیز بود. او در همین سال معاون نخستش عبدالرشید دوستم که بی‌تردید نقش عمده‌ای برای او در انتخابات ریاست جمهوری داشت را به اتهام

د پانوی شمیره: له 3 تر5

افغان جرمن آنالین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پټه له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼونه: دلېکنی د لېکنیزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولی

آزار و اذیت جنسی احمد ایشجی به دادستانی معرفی کرد. معرفی معاون رییس‌جمهور به نهادهای قضایی رویدادی است که دستکم در تاریخ معاصر افغانستان سابقه ندارد.

اما پیش از آن جنرال دوستم بارها از آقای غنی در اوایل امسال انتقاد کرد و گفت که به او در حکومت‌داری سهم کافی نمی‌دهد. آقای دوستم در ولایت فاریاب، ضمن این‌که اظهار داشت رییس‌جمهور تا کنون صلاحیت معاونیت اول را برایش نداده، رییس‌جمهور را به قوم‌گرایی متهم کرد.

تنش‌ها میان ارگ و ریاست‌اجرایی نیز در این سال بالا گرفت، داکتر عبدالله رییس‌اجرایی در محفلی که به مناسبت روز جوانان در قصر سپیدار برگزار شده بود، با انتقاد تند از اشرف غنی رییس‌جمهور گفت: «رییس‌جمهوری که در جریان سه ماه گذشته به مدت یک یا دو ساعت وقت ملاقات یک به یک با رییس‌اجرایی خود را نداشته باشد، باقی وقت‌اش در چه می‌گذرد؟»

عبدالله گفته بود که حکومت وحدت ملی بر اساس یک توافق‌نامه سیاسی به میان آمده اما رییس‌جمهور غنی طبق آن توافق‌نامه عمل نکرده است. او ضمن اشاره به این که حالا آن زمان سپری شده که کسی را با دادن کلوچه و شیرینی فریب داد، گفته بود که تشکیل حکومت وحدت ملی نتیجه «بزرگواری» یا «صدق» کسی نیست. پس از آن ارگ ریاست‌جمهوری افغانستان در واکنش به اظهارات آقای عبدالله درباره انتقاد از عمل‌کرد رییس‌جمهوری کشور، ابراز تاسف کرد و آن را برخلاف موازین و روحیه دولت‌داری خواند.

یکی دیگر از مهم‌ترین رویدادهای سیاسی داخلی، افزایش تنش میان عطا محمد نور و داکتر عبدالله در سال ۱۳۹۵ خورشیدی بود. آقای نور در اواخر ماه حوت گفت که خط سیر او و ریاست‌اجرایی حکومت وحدت ملی با هم جدا شده است.

آقای نور، روز ۱۰ جدی امسال در گفت‌وگویی با بی‌بی‌سی گفته بود که او دیگر به تصمیم‌گیری سیاسی عبدالله عبدالله، باور ندارد و به همین دلیل، مذاکرات مستقیم خود را با ریاست‌جمهوری شروع کرده است. وی تصریح کرده بود که عدم نمایندگی درست رییس‌اجرایی از حزب جمعیت اسلامی سبب شد تا او مذاکرات مستقیم را با اشرف غنی، بر سر تقسیم قدرت شروع کند.

این اظهارات آقای نور منجر به ایجاد فضای پر تنش میان او و ریاست‌اجرایی شد. یکی - دو روز پس از این رویداد بود که فاضل سنچارکی مشاور فرهنگی آن زمان آقای عبدالله در گفتگو با رسانه‌ها گفت: «آقای نور در ارتباط با مسایل شخصی خود از جمله آزاد شدن حساب‌های بانکی و بیرون‌شدن نام شرکت‌هایش از فهرست سیاه با رییس‌جمهور مذاکره کرده است.» آقای نور سپس با نشر مقاله‌ای عنوان کرد که مذاکراتش با رییس‌جمهوری بر سر یافتن راه حل مناسب، هماهنگی برای آوردن اصلاحات و کاهش مشکلات مردم و البته، سهم‌گیری فعالانه آنان در تصمیم‌های کشوری و مسایلی که به حال و آینده مردم تأثیر می‌گذارد، متمرکز است.

والی بلخ که از حامیان سرسخت آقای عبدالله در انتخابات ریاست‌جمهوری به حساب می‌آمد تأکید کرد که آقای عبدالله تعهدشکنی کرده و همواره در پی معامله بوده است. این عضو ارشد حزب جمعیت اسلامی افغانستان همچنان تأکید کرد که آقای عبدالله زحمات هواداران این حزب را پس از انتخابات نادیده گرفته و از حق و حقوق آن‌ها نتوانسته است به خوبی دفاع کند.

دقیقا چند روز پیش از این سخنان، رییس‌جمهور غنی آقای نور را به عنوان والی بلخ گماشت. آقای نور خطاب به عبدالله گفت که با وجود رای میلیونی مردم و آمادگی مردم برای همکاری، او توانایی و جرات این را ندارد که این امانت را حفظ کند و برای نمایندگی از مردم و برای گرفتن حق مردم مردانه و استوار بایستد.

تقابل پارلمان و حکومت: پس از رد صلاحیت شدن دستکم ۷ وزیر کابینه در ماه عقرب سال ۱۳۹۵ در پی به مصرف نرسیدن کافی بودجه، حکومت و پارلمان در تقابل با یکدیگر قرار گرفتند.

رویارویی بی‌پیشینه مجلس با حکومت وحدت ملی به رهبری اشرف غنی و عبدالله عبدالله در حالی‌که به دلیل اختلافات سیاسی و گسترش ناامنی از درون هم ترک برداشته بود، تا جایی پیش رفت که حتماً منجر به نگرانی جدی در زمینه ادامه روند کار حکومت وحدت ملی شد.

مجلس حکومت را به بی‌پروایی به رای ملت متهم کرد و شمار زیادی از وزیران را به اتهام عدم توانایی در مصرف بودجه استیضاح و هفت تن‌شان را رد صلاحیت کرد. اما حکومت تأکید داشت که استیضاح وزیرانش که فقط مسوولیت بودجه نیم سال ۱۳۹۴ را داشته‌اند، بخشی از بودجه توسعه‌ای غیراختیاری بوده و عوامل ناامنی هم وجود داشته موجه نیست.

پس از آن رییس‌جمهور غنی دستور داد که دادگاه عالی تصمیم مجلس به رد صلاحیت غیابی و گروهی وزرا را تفسیر قانونی کند. پیش از این اگر چه خود رییس‌جمهور نیز گفته بود که ۱۵ درصد مردم گرسنه می‌خوابند، حدود ۶۵ درصد دیگر هم مصونیت غذایی ندارند. آن وقت اغلب وزارتخانه‌ها نمی‌توانند بیش از ۵۰ درصد بودجه مصرف کنند و این بی‌کفایتی نیست، گناه است. اما دست‌کم در تقابل مجلس با وزرا، او از وزیران کابینه خود حمایت کرد. هنوز بسیاری از این وزراتخانه‌ها توسط سرپرستان اداره می‌شوند.

شکل‌گیری جنبش روشنائی:

د پانوی شمیره: له 4 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پټه له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاډونه: دليکنی د ليکنيزي بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په خير و لولی

ماجرا از روزهای میانی ماه ثور آغاز شد؛ زمانی که مقامات در کشور اعلام کردند مسیر انتقال برق از تاجیکستان به افغانستان از منطقه سالنگ عبور خواهد کرد دولت افغانستان مسیر دره سالنگ را دارای صرفه اقتصادی بیشتری دانست. این موضوع باشنندگان مناطق مرکزی افغانستان به ویژه هزاره‌ها را به شدت عصبانی کرد. از آنجا که بیشتر ساکنان بامیان را هزاره‌ها تشکیل می‌دهند، موضوع انتقال برق برای آن‌ها از اهمیت زیادی برخوردار است و آنان این اقدام را ادامه‌ی سال‌ها تبعیض و در حاشیه قرار گرفتن، عنوان کردند.

به همین دلیل بود که فعالان مدنی هزاره تصمیم گرفتند برای عوض کردن نظر دولت وحدت ملی و رساندن صدای خود به گوش ارگ، دست به تظاهرات بزنند. آن‌ها در روزهای اولیه اعتراض ده‌ها هزار نفرشان، مسیرهای دهگانه‌ای را برای حضور در خیابان‌های کابل انتخاب کردند، اما به دلیل سد شدن راه توسط کانتینرها در میدان دهمزنگ متوقف شدند. پس از روزها اعتراض در ماه ثور، بالاخره خیابان‌های کابل از معترضان خالی شد تا مذاکرات میان رهبران جنبش روشنایی با مقامات دولتی افغانستان آغاز شود. این مذاکرات در طی دو ماه به نتیجه نرسید تا این‌که رهبران جنبش روشنایی از مردم معترض خواستند تا در یک تظاهرات میلیونی و نامحدود در روز دوم اسد به خیابان‌های کابل آمده و به اعتراض خود ادامه دهند.

روز دوم اسد تظاهرات بزرگی توسط جنبش روشنایی راه‌اندازی شد، اما در ساعات پایانی آن، وقوع یک انفجار انتحاری، منجر به کشته شدن نزدیک به ۸۰ تن و زخمی شدن بیش از ۳۰۰ گردید.

سپس اعضای این جنبش، هواداران خود در افغانستان را تشویق به نافرمانی مدنی کردند. دست‌کم در یک رویداد زمانی که رییس جمهور غنی در لندن به «انستیتوت متحد خدمات سلطنتی» دعوت شده بود. سخنرانی‌اش توسط معترضان جنبش روشنایی قطع و منجر به درگیری لفظی و سپس فیزیکی بین محافظان آقای غنی و معترضان شد.

اعضای جنبش روشنایی چندین تظاهرات در بیرون از افغانستان نیز راه‌اندازی کردند، از جمله در بروکسل، جاییکه جهان برای افغانستان در حال تصمیم‌گیری بود.

د پانیو شمیره: له 5 تر5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پټه له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په خیر و لولئ